

חוק אזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969 *

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
- ”נמל” ו”מנהל הנמל” – כמשמעותם בפקודת הנמלים¹;
”רשות הנמלים” – הרשות שהוקמה לפי חוק רשות הנמלים, תשכ”א-1961²;
”רשות המכס” – כמשמעותו בפקודת המכס³;
”מסים עקיפים” – מכס, בלו, מס קניה או היטל לפי תקנות שעת חירום (תשלומי חובה), תשי”ח-1958⁴.

פרק ב': אזורי נמל חפשיים

2. הממשלה רשאית להקים בתחום נמל אזור נמל חפשי.
3. מנהל הנמל שבתחומו נמצא אזור נמל חפשי יכהן כמנהל אזור הנמל החפשי.
4. הממשלה תמנה מועצה לאזורי נמל חפשיים (להלן – המועצה), שתמלא את התפקידים המפורטים בחוק זה.
5. (א) חברי המועצה יהיו:
- (1) יושב ראש רשות הנמלים;
 - (2) המנהל הכללי של רשות הנמלים;
 - (3) מנהל מרכז ההשקעות שנתמנה על פי חוק לעידוד השקעות הון, תשי”ט-1959⁵;
 - (4) עובדי המדינה שהם חברי רשות הנמלים;
 - (5) נציג משרד התחבורה שיוצע על ידי שר התחבורה;
 - (6) נציג משרד המסחר והתעשייה שיוצע על ידי שר המסחר והתעשייה;
 - (7) נציג משרד האוצר שיוצע על ידי שר האוצר;
 - (8) נציג רשות מקומית שבתחומה נמצא אזור נמל חפשי ושיוצע על ידי שר הפנים על פי המלצת הרשות המקומית;
 - (9) שלושה נציגים מקרב הציבור שיוצעו על ידי שר האוצר ושר המסחר והתעשייה.
- (ב) בטרם יציעו שר האוצר ושר המסחר והתעשייה את חברי המועצה מקרב הציבור, יתייעצו בגופים ציבוריים שיש להם קשר עם עניני כלכלה.

¹ נתקבל בכנסת ביום א' באב תשכ"ט (16 ביולי 1969); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 830, תשכ"ט, עמ' 211.

² 1 חוקי א"י, כרך ב', פרק קי"ד, עמ' 1146; ס"ח תשכ"ו, עמ' 59.

³ ס"ח תשכ"א, עמ' 145.

⁴ 3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, תשי"ז, עמ' 39; ס"ח תשכ"ה, עמ' 118.

⁵ ס"ח תשכ"ד, עמ' 175; תשכ"ו, עמ' 31; תשכ"ז, עמ' 21.

⁶ ס"ח תשי"ט, עמ' 234; תשכ"ט, עמ' 18.

- (ג) הממשלה, על פי הצעת שר האוצר ושר התחבורה, תמנה אחד מחברי המועצה ליושב ראש שלה ואחד לסגן יושב ראש המועצה.
- (ד) הודעה על מינוי המועצה ועל כל שינוי בהרכבה תפורסם ברשומות.
6. (א) תקופת כהונתו של חבר המועצה מן המנויים בפסקאות (5) עד (9) לסעיף 5 (א) תהא ארבע שנים מיום מינויו, אלא ששניים מתוך הממונים לראשונה מקרב הציבור יתמנו לשלוש שנים בלבד.
- (ב) חבר המועצה יכול להתמנות מחדש.
- (ג) חבר המועצה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.
7. הוראות סעיפים 8 עד 14 ו-16 לחוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961, יחולו על המועצה וחבריה בשינויים המחוייבים לפי הענין; אולם בכל מקום שבהוראות האמורות מדובר בשר התחבורה ייקרא כאילו מדובר בשר שעל פי הצעתו נתמנה חבר המועצה.
8. (א) רוב חברי המועצה, כשכיניהם היושב ראש או סגנו, יהיה מנין חוקי בישיבות המועצה.
- (ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות כשהנמנעים אינם מובאים בחשבון.
9. (א) רשות הנמלים ממונה על ביצוע החלטות המועצה.
- (ב) כל שיש להגישו למועצה, יוגש לה באמצעות רשות הנמלים.
10. (א) באזור נמל חפשי לא תשתמש רשות הנמלים בסמכויותיה בדבר תכנון ובניה ובדבר פיתוח מפעלים אלא בהסכמתה המוקדמת של המועצה.
- (ב) רשות הנמלים לא תהא רשאית להחכיר, לשעבד או למשכן מקרקעין באזור נמל חפשי אלא בהסכמתה המוקדמת של המועצה; ואילו מכירתם או העברתם של מקרקעין כאמור או החרתם, שעבודם או משכונם לתקופה העולה על עשרים שנה טעונה הסכמת כאמור ואישורה של הממשלה או של מי שהממשלה הסמיכה אותו לכך.
- (ג) חכירה המקנה זכות לחדשה או להאריכה, וכן חכירה לתקופה נוספת, שבצירופה לקודמת הן עולות יחד על עשרים שנה, טעונות אישור כאמור בסעיף קטן (ב).
- פרק ג': מיזמים מורשים**
11. (א) באזור נמל חפשי יוקמו ויפעלו מיזמים מורשים בלבד; ולא יפעל מיזם מורשה אלא באזור הנמל החפשי בלבד.
- (ב) "מיזם מורשה", לענין זה, הוא מפעל שהמועצה אישרה אותו לפעולה באזור נמל חפשי.
12. המבקש אישור למיזם מורשה, יצרף לבקשתו תכנית המכילה תיאור מפורט של הפעולה שיש בדעתו לבצע באזור נמל חפשי.
13. לא תאשר המועצה מפעל כמיזם מורשה אלא אם הוא בבעלותה של חברה הרשומה בישראל, לרבות רשומה כחברה נכרית, או של אגודה שיתופית הרשומה בישראל.
14. אישור מפעל כמיזם מורשה על פי סעיף 13 יפורסם ברבים בדרך שתיקבע בתקנות.
15. רשאית המועצה ליתן רשיון עיסוק באזור נמל חפשי גם למי שאינו בעל מיזם מורשה, אם לדעתה דרוש הדבר לפעילות באזור הנמל החפשי ובתנאים שתקבע; בעל רשיון כאמור לא ייהנה מן ההטבות והזכויות הגיתנות בחוק זה לבעל מיזם מורשה.

16. (א) שר האוצר ושר המסחר והתעשייה רשאים, על פי המלצת המועצה, לאשר מיזם מורשה כמפעל מאושר או כמפעל מוכר לענין חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט—1959, ולא יינתן אישור כאמור למיזם מורשה אלא מכוח חוק זה.

(ב) באישור לפי סעיף קטן (א) מותר לקבוע תנאים מוקדמים לכניסת האישור לתקפו וכן תנאים בקשר לביצוע התכנית ששימשה בסיס לאישור ובקשר לפעולות שלאחר מכן.

17. (א) שר האוצר רשאי בתקנות, על פי המלצת המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור מיזם מורשה מכל מס, היטל, אגרה, ארנונה או תשלום אחר (בסעיף זה — מסים), כולם או מקצתם, המוטלים עליו בשל הכנסותיו או בשל נכסיו. תקנות לפי סעיף זה יכול שיהיו כלליות או לסוגים של מיזמים מורשים.

פטור ממסים
ישירים

(ב) פטור כאמור בסעיף קטן (א) לגבי מסים של רשות מקומית לא יינתן אלא בהסכמת שר הפנים.

(ג) לא יוענק לפי סעיף זה פטור הניתן לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט—1959, אך מותר להעניק פטור לפי סעיף זה למיזם מורשה אף שלא אושר כאמור בסעיף 16.

18. (א) לא יוטלו מסים עקיפים על טובין שיובאו מחוץ לארץ אל אזור נמל חפשי או שיוצרו בתחומו, או על ייצואם ממנו לחוץ לארץ, אם הטובין מיועדים להקמתו של המיזם המורשה, לניהולו, להפעלתו, לשימוש ולעסקיו באזור הנמל החפשי, כפי שפורט בכתב האישור.

פטור ממסים
עקיפים

(ב) לגבי רכב יינתן הפטור האמור רק לרכב עבודה כמשמעותו בפקודת התעבורה⁶.

19. באזור נמל חפשי זכאי בעל מיזם מורשה להשתמש באופן חפשי במטבע-חוץ ככל שהדבר דרוש לניהולו; זולת אם שר האוצר הורה בענין זה הוראה אחרת כמפורש בכתב האישור.

שימוש במטבע-
חוץ

20. ייבואם של טובין מחוץ לארץ אל אזור נמל חפשי וייצואם של טובין מאזור נמל חפשי לחוץ לארץ, במסגרת עסקי המיזם המורשה כפי שפורשו בכתב האישור, לא יהיה טעון היתר יבוא או יצוא.

פטור מהיתרי
יבוא ויצוא

21. טובין המוצאים מתוך אזור נמל חפשי אך אינם מיוצאים יראו אותם כטובין המיובאים אותה שעה; אולם רשאי שר האוצר, באישור מוקדם של ועדת הכספים של הכנסת, לפטור טובין מסויימים כאלה או סוגים מסויימים של טובין כאלה מתשלום מסים עקיפים, כולם או מקצתם.

טובין שהוצאו
מאזור נמל חפשי

22. (א) טובין המועברים בפיקוח רשות המכס מאזור נמל חפשי אחד לאזור נמל חפשי אחר או למחסנים שבפיקוח רשות המכס, לא יראו אותם כטובין שיובאו.

העברת טובין
והחסנים

(ב) טובין המיועדים למיזם מורשה והובאו להחסנה במחסנים שבפיקוח רשות המכס לפני שהועברו ממנו לאזור נמל חפשי, יראו אותם כטובין שיובאו לאזור נמל חפשי.

23. (א) טובין המובאים שלא מחוץ לארץ לתוך אזור נמל חפשי יראו אותם כטובין המיוצאים אותה שעה ותמורתם יש לשלם במטבע-חוץ, אלא ששר האוצר, באישור מוקדם של ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להורות לענין זה הוראה אחרת.

טובין שיובאו
לאזור נמל חפשי

6 דיני מדינת ישראל 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64.

(ב) מי שרואים אותו לפי סעיף קטן (א) כאילו ייצא טובין, רשאי שר האוצר שלא להעניק לו את הפטורים וההנחות הניתנים על פי דין ליצואנים.

טובין לצריכה
אישית

24. טובין המיועדים לצריכה אישית או למכירה בקמעונות, באזור נמל חפשי, לא יובאו אל תוך אזור נמל חפשי מחוץ לארץ ואינם פטורים מתשלום מסים עקיפים.

פרק ד': הוראות שונות

זכות כניסה
לאזור נמל חפשי

25. (א) מי שרשאי בתוקף תפקידו או סמכויותיו על פי דין, להיכנס לנמל, רשאי להיכנס לאזור נמל חפשי אם הדבר דרוש לצורך מילוי תפקידיו או הפעלת סמכויותיו.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) רשאים להיכנס לתוך אזור נמל חפשי מי שבידו רשיון לכך מאת שר הבטחון או מאת מי שהשר הסמיכו לכך, או מאת מנהל אזור הנמל החפשי.

הפיקוח על הכנסת
הוצאת טובין

26. הפיקוח על הכנסת טובין לאזור נמל חפשי, על הוצאתם ממנו ועל שמירת טובין שלגביהם ניתן פטור או הקלה מתשלום מסים עקיפים, יהא בידי רשות המכס.

חזלת סעיפים 75
ו-77 לחוק
לעידוד השקעות
הון

27. הוראות סעיפים 75 (א) עד (ג) ו-77 לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, יחולו לגבי מיזמים מורשים בשינויים המחוייבים לפי הענין; ואולם בכל מקום שבהוראות האמורות מדובר ב"מינהלה" ייקרא "המועצה".

ביצוע ותקנות

28. שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין ביחד תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

תקנות ששר
האוצר מתקין
לבדו

29. על אף האמור בסעיף 28, רשאי שר האוצר להתקין לבדו תקנות בדבר —

(1) פעולות שיותר לבעל טובין לעשות בהם באזור נמל חפשי;

(2) פיקוח על הכנסתם, הוצאתם ושמירתם של טובין כאמור בסעיף 26.

תקנות ששר
התחבורה מתקין
לבדו

30. על אף האמור בסעיף 28 רשאי שר התחבורה להתקין לבדו תקנות בדבר —

(1) אגרות שיש לשלם בעד שירותים ופעולות המבוצעים באזור נמל חפשי או במתקניו; תקנות אלה יותקנו על פי הצעת רשות הנמלים בהתייעצות במועצה ובדרך הקבועה בסעיף 21 לחוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961;

(2) הסדרי כניסתם של רכב וכלי שיט לתוך אזור נמל חפשי ויציאתם ממנו.

משה כרמל
שר התחבורה

זאב שרף
שר האוצר

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה